Παίζοντας με τα ψηφιακά εργαλεία της e-me και e-class μαθαίνουμε για τις Σταυροφορίες
Διδακτική πρόταση στο μάθημα της Ιστορίας Β΄ Λυκείου

Μαρκαντωνάκη Σοφία

sofimarkan@gmail.com

1. Διδακτικό αντικείμενο

Ιστορία του Μεσαιωνικού και του Νεότερου Κόσμου (565-1815)

(Γενικής Παιδείας)

Β΄ τάξη ΓΕΛ

Κεφ. ΙΙΙ, Εν.7η: **«Οι Σταυροφορίες»** (σσ. 65-69)

(… 7α. «Οι αιτίες» σ. 65, 7δ. «Η Τέταρτη Σταυροφορία» σσ. 67-68, 7ε. «Η άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους» σσ. 68-69).

2. Χρόνος υλοποίησης : 2 διδακτικές ώρες

- **Ασύγχρονη διδασκαλία :** 45΄στην ψηφιακή τάξη **e-class**

  (ανάθεση εργασιών, video, δραστηριότητες προετοιμασίας και ανάθεση νέων εργασιών)

- **Σύγχρονη διδασκαλία :** 45΄ στην εκπαιδευτική πλατφόρμα **Webex**

  (μελέτη, δημιουργικές δραστηριότητες, σύνοψη και παρουσίαση αποτελεσμάτων, αξιολόγηση και αναστοχασμό.

3. Προαπαιτούμενες γνώσεις

- **Ιστορικές γνώσεις για γεγονότα και καταστάσεις που προηγούνται ιστορικά πριν από την πραγματοποίηση των Σταυροφοριών και την άλωση της Πόλης το 1204.**

- **Η εξοικείωση του διδάσκοντα και των διδασκομένων:**

✓ σε ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες

✓ στη χρήση των ψηφιακών εργαλείων της e-class , e-me και webex.

Καθήκοντα μαθητών – ρόλοι :

✓ χειριστή ή γραμματέα

✓ συντονιστή

✓ αναγνώστη –εκπροσώπου

4. Σύντομη περιγραφή σεναρίου

- Χωρισμός μαθητών σε 4 ομάδες των 5 ατόμων
- Ανάθεση εξ αποστάσεως ασύγχρονων δραστηριοτήτων

  e-class → Εργασίες & Συνδέσεις διαδικτύου
- Ανάθεση εξ αποστάσεως σύγχρονων δραστηριοτήτων

  Webex → Break out rooms, Chat, Polling
- Μελέτη σχολικού βιβλίου (Photodentro e-books)
- Ανάθεση δημιουργικών δραστηριότητων

  e-me → Collage, Timeline, Blog, Audio Recorder, Course presentation
- Αξιολόγηση εργασιών (Δημοσκόπηση ή Poll)
- Ανάρτηση εργασιών

  e-me → **Blogs ή e-class** → **Wiki**

4.1 Ασύγχρονη διδασκαλία

- **e-class** ➡ Συνδέσεις Διαδικτύου

✓ παρακολούθηση 3 πρώτων αποσπασμάτων «The Crusades» (Khan Academy

✓ «Η αιματοβαμμένη ιστορία των Σταυροφοριών» (Μηχανή του Χρόνου)

- **e-class** ➡ Εργασίες ➡ συνεργατικά έγγραφα Google doc

✓ ταξινόμηση πληροφοριών σε πίνακες των Φύλλων Εργασίας

Στόχοι

✓ κατανόηση και ερμηνεία των οικονομικών κοινωνικών πολιτικών και θρησκευτικών κινήτρων των πρωταγωνιστών

✓ άμεση σύνδεσή τους με τις συνθήκες που επικρατούσαν στην Δυτική και Ανατολική Ευρώπη.

4.2. Σύγχρονη Διδασκαλία

- **Webex** ➡ μελέτη σχολικού βιβλίου και πηγών
- **Webex** ➡ Break out sessions (χωρισμός σε 5 ομάδες)
- **Webex** ➡ **e-me :**

➢ **1η ομάδα : Collage** (κολάζ με εικόνες από την Άλωση της Κών/πολης)

➢ **2η ομάδα : Timeline** (χρονογραμμή με χάρτες)

➢ **3η ομάδα: Audio Recorder** (ψηφιακή αφήγηση με συναισθήματα Βυζαντινού)

➢ **4η ομάδα: Course Presentation** (κίνητρα πρωταγωνιστών 4ης Σταυροφορίας)

➢ **Webex** Προφορική παρουσίαση

Αξιολόγηση

- **Webex** ➡ Polling ή **e-me** ➡ Δημοσκόπηση

Ανάρτηση σε **e-me** ➡ Blogs **ή e-class** ➡ Wiki της τάξης.

5. Επιδιωκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

- **Οι μαθητές αναμένεται :**
- Να αντιληφθούν τις συνθήκες μιας συγκεκριμένης περιόδου της Μέσης Βυζαντινής Ιστορίας (610-1204) που συντέλεσαν στη προετοιμασία και πραγματοποίηση των τεσσάρων πιο σημαντικών Σταυροφοριών (1096-1204).
- Να έρθουν σε επαφή με μια ποικιλία πρωτογενών και δευτερογενών πηγών αλλά και κειμενικών ειδών πολυτροπικών και μονοτροπικών που αναδεικνύουν μια συγκεκριμένη περίοδο της Βυζαντινής Ιστορίας
- Να καταστούν ικανοί να αναγνωρίζουν τους λόγους και τα εμφανή και αφανή κίνητρα (οικονομικά, κοινωνικά, θρησκευτικά, πολιτικά) των πρωταγωνιστών των Σταυροφοριών.
- Να καταστούν ικανοί να παρουσιάζουν προφορικά και γραπτά τα συμπεράσματά τους που αφορούν τους λόγους, τα κίνητρα, τους παράγοντες καθώς και τις συνέπειες που επήλθαν σε όλα τα επίπεδα στον Δυτικό και Ανατολικό κόσμο της εποχής εκείνης.
- Να αναπτύξουν την κριτική τους ικανότητα με τη σύγκριση πληροφοριών και τη διάκριση αξιόπιστων και μη πηγών.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες αυτενέργειας, συνεργασίας, διαδικτυακής έρευνας, και να αλληλοσυμπληρώνουν τις ελλείψεις τους ως ενεργητικά υποκείμενα.
- Να γνωρίσουν και να χρησιμοποιήσουν ψηφιακές πλατφόρμες και ψηφιακά εργαλεία.

6. Σχηματική απόδοση διδακτικού σχεδιασμού

Ασύγχρονη διδασκαλία

Χρήση των e-class και e-me

Χρονοπρογραμματισμός - Δραστηριότητες

Δίνονται μία εβδομάδα πριν, στις Εργασίες στην e-class οι υπερδεσμοί των συνεργατικών εγγράφων που εμπεριέχουν τα Φύλλα Εργασίας. Οι μαθητές ακολουθούν τις οδηγίες.

1η Διδακτική ώρα – Διάρκεια 45 λεπτών

Φάση 1η (25΄)

Όλοι οι μαθητές παρακολουθούν μέσα από τις Συνδέσεις Διαδικτύου τα 3 ολιγόλεπτα βίντεο της Khan Academy και μελετούν το κείμενο από τη «Μηχανή του Χρόνου» που αφορά τις Σταυροφορίες. Κρατούν ατομικά σημειώσεις στα τετράδιά τους (25΄όλα τα αποσπάσματα).

Φάση 2η (15΄)

Οι μαθητές σε ομάδες συμπληρώνουν και ταξινομούν τις πληροφορίες που έχουν αντλήσει από τις σημειώσεις τους σε πίνακα που δίδεται στα Φύλλα Εργασιών μέσω των συνεργατικών εγγράφων .

Φάση 3η (5΄)

Διόρθωση – βελτίωση των εργασιών και ανάρτηση στο Blog (e-me) ή στο Wiki (e-class) της τάξης . Ανάθεση εργασιών.

6. Σχηματική απόδοση διδακτικού σχεδιασμού

Σύγχρονη διδασκαλία

Χρήση του Webex - e-class και e-me

Χρονοπρογραμματισμός - Δραστηριότητες

2η Διδακτική ώρα – Διάρκεια 45 λεπτών

Φάση 1η (5΄)

Αφόρμηση: (Ιδεοθύελα) Οι μαθητές αφού έχουν έρθει σε επαφή με τα ιστορικά γεγονότα των Σταυροφοριών, γράφουν όλοι την πρώτη λέξη που έρχεται στο μυαλό τους όταν ακούν τη λέξη «ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΕΣ», ως σχόλιο στο chat (Webex).

Φάση 2η (10΄)

Προβάλλεται στην οθόνη (Webex) το σχολικό βιβλίο και τονίζονται τα σημαντικά σημεία του μαθήματος, αξιοποιούνται περισσότερες πληροφορίες όπου χρειαστεί από τις πηγές. Συζήτηση στην τάξη. Σύνδεση των πληροφοριών που πήραν από τα βίντεο που παρακολούθησαν στην ασύγχρονη διδασκαλία με αυτές που περιέχει το σχολικό βιβλίο (Photodentro).

6. Σχηματική απόδοση διδακτικού σχεδιασμού

Φάση 3η (15΄)

Οι μαθητές χωρίζονται ξανά σε 4 ομάδες με βάση το ενδιαφέρον τους με δική τους επιλογή. Δημιουργούμε 4 δωμάτια υποσυσκέψεων και τα τοποθετούμε στο δωμάτιο της επιλογής τους (Webex - Break out rooms).

- **Η πρώτη ομάδα δημιουργεί ένα κολάζ από εικόνες κ.α. όσον αφορά την Άλωση της Πόλης το 1204 (eme –Collage).**
- **Η δεύτερη ομάδα μια χρονογραμμή με χάρτες και εικόνες και από τις 4 Σταυροφορίες (e-me –Timeline).**
- **Η τρίτη ομάδα δημιουργεί μια ψηφιακή αφήγηση με τα συναισθήματα ενός Βυζαντινού κατά την Άλωση της Πόλης στο (e-me-Audio Recorder).**
- **Η τέταρτη ομάδα παρουσιάζει τους πρωταγωνιστές της 4ης Σταυροφορίας και τα κίνητρά τους στο (e-me - Course presentation).**

Φάση 4η (10΄)

Παρουσίαση εργασιών στην ολομέλεια

Όλες οι ομάδες παρουσιάζουν τις εργασίες τους (Webex- share contents). Δίνονται κάθε φορά δικαιώματα παρουσιαστή «presenter» στον μαθητή που παίρνει το λόγο. Κάθε ομάδα έχει 3 λεπτά για να παρουσιάσει τις εργασίες της (e-class-Εργασίες). Γίνονται σχόλια στο chat και επιτρέπονται και ερωτήσεις κατά τη διάρκεια της παρουσίασης των ομάδων (Webex -chat).

Φάση 5η (5΄)

Συζήτηση στην Ολομέλεια - Αξιολόγηση – Αναστοχασμός

7. Αξιολόγηση

Μετά την ολοκλήρωση των παρουσιάσεων από τους μαθητές και τις μαθήτριες ψηφίζεται η καλύτερη εργασία. Ακολουθεί σχολιασμός: πώς εργάστηκαν οι ομάδες, τι καινούργιο έμαθαν κλπ. Αξιολογούμε τις εργασίες και τη συμμετοχή κάθε μέλους στην ομαδική δημιουργία

e-me – Δημοσκόπηση

ή

Webex- Polling

ΤΕΛΟΣ

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!!!!

Βιβλιογραφικές αναφορές

European Commission (2020). Blended learning in school education – guidelines for the start of the academic year 2020/21. Retrived from https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/Blended%20learning%20in%20school%20education_European%20Commission_June%202020.pdf

Mayo, M. J. (2007). Games for science and engineering education. *Communications of the ACM, 50*(7), 31–35.

Prensky, M. (2003). Digital game-based learning. *Computers in Entertainment, 1*(1), 21. doi:10.1145/950566.950596

Proctor, M. D., & Marks, Y. (2013). A survey of exemplar teachers' perceptions, use, and access of computer-based games and technology for classroom instruction. *Computers & Education, 62*, 171–180. doi:10.1016/j.compedu.2012.10.022

Samuel, A. (2017) *Opinion: Forget "digital natives." Here's how kids are really using the Internet*. Retrieved from https://ideas.ted.com/opinion-forget-digital-natives-heres-how-kids-are-really-using-the-internet/

Wrzesien, M., & Alcañiz Raya, M. (2010). Learning in serious virtual worlds: evaluation of learning effectiveness and appeal to students in the E-Junior project. *Computers & Education, 55*, 178–187.

Διαδικτυακοί τόποι

An overview of the Crusades (part2). Retrieved from https://www.khanacademy.org/humanities/world-history/medieval-times/the-crusades-technology-and-culture/v/an-overview-of-the-crusades-part-2

Introduction to the Crusades. Retrived from https://www.khanacademy.org/humanities/world-history/medieval-times/the-crusades-technology-and-culture/v/introduction-to-the-crusades

WATCH: Impact of the crusades. Retrieved from https://www.khanacademy.org/humanities/world-history/medieval-times/the-crusades-technology-and-culture/v/impact-of-the-crusades

Βιβλίο του Καθηγητή. Ανακτήθηκε από http://ebooks.edu.gr/ebooks/handle/8547/4958

Εγκυκλοπαίδεια Μείζονος Ελληνισμού: Ανακτήθηκε από http://constantinople.ehw.gr/forms/fLemmaBodyExtended.aspx?lemmaid=6240&boithimata_State=&kefalaia_State=#chapter_1

ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ 2020-2021 (Ημερήσια - Εσπερινά Λύκεια). Ανακτήθηκε από https://edu.klimaka.gr/mathimata/lykeiou/2753-istoria-b-lykeiou-odhgies-didaskalias

Μηχανή του Χρόνου: Η αιματοβαμμένη ιστορία των Σταυροφοριών Ανακτήθηκε από https://www.news247.gr/mixani-tou-xronou/michani-toy-chronoy-i-aimatovammeni-istoria-ton-stayroforion.6347857.html

Μυροβόλος: 1204: The Capture of Constantinople [Anna Comnena On the Crusaders: (From Alexiade, Belles Lettres, translated by B. Leib, Paris, 1967, vol. 2, pp. 206-9).] Ααανακτήθηκε από http://www.myriobiblos.gr/afieromata/1204/comnena_en.html

Παράρτημα

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

Φύλλο εργασίας Ομάδα 1η

Δραστηριότητα 1η

1.Παρακολουθήστε τα τρία πρώτα αποσπάσματα της Khan Academy (με αγγλικούς υπότιτλους) «The Crusades». συνολικής διάρκειας περίπου 25΄. Παράλληλα κρατήστε σημειώσεις στα τετράδιά σας. Μπορείτε να σταματάτε τα βίντεο ή να τα γυρίζετε πίσω όταν κρίνετε ότι είναι αναγκαίο να ξαναδείτε αποσπάσματα που χρειάζονται περαιτέρω διερεύνηση.

Introduction to the Crusades. https://www.khanacademy.org/humanities/world-history/medieval-times/the-crusades-technology-and-culture/v/introduction-to-the-crusades

An overview of the Crusades (part 2). https://www.khanacademy.org/humanities/world-history/medieval-times/the-crusades-technology-and-culture/v/an-overview-of-the-crusades-part-2

WATCH: Impact of the crusades. https://www.khanacademy.org/humanities/world-history/medieval-times/the-crusades-technology-and-culture/v/impact-of-the-crusades

Έχετε επιπλέον 15΄ να συμπληρώσετε ομαδικά τον παρακάτω πίνακα Οι σημειώσεις σας θα αφορούν 1) το χρονολογικό πλαίσιο που πραγματοποιήθηκε η 1η Σταυροφορία 2) τους πρωταγωνιστές και τα κίνητρά τους 3) τους παράγοντες που οδήγησαν στην πραγματοποίηση της 1ης Σταυροφορίας (οικονομικούς- πολιτικούς- θρησκευτικούς - κοινωνικούς). 4) τις συνέπειες της 1ης Σταυροφορίας. Μπορείτε επίσης να αντλήσετε πληροφορίες όπου κρίνετε σκόπιμο από τους παρακάτω ιστοτόπους:

•Μηχανή του Χρόνου: Η αιματοβαμμένη ιστορία των Σταυροφοριών https://www.news247.gr/mixani-tou-xronou/michani-toy-chronoy-i-aimatovammeni-istoria-ton-stayroforion.6347857.html

•Εγκυκλοπαίδεια μείζονος Ελληνισμού: http://constantinople.ehw.gr/forms/fLemmaBodyExtended.aspx?lemmaid=6240&boithimata_State=&kefalaia_State=#chapter_1

•Μυρόβιβλος: 1204: The Capture of Constantinople [Anna Comnena On the Crusaders: (From Alexiade, Belles Lettres, translated by B. Leib, Paris, 1967, vol. 2, pp. 206-9).] http://www.myriobiblos.gr/afieromata/1204/comnena_en.html

Α΄ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ			
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	**ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ – ΚΙΝΗΤΡΑ**	**ΑΙΤΙΑ**	**ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ**

Φύλλο εργασίας Ομάδα 2η

Δραστηριότητα 1η

1.Παρακολουθήστε τα τρία πρώτα αποσπάσματα της Khan Academy (με αγγλικούς υπότιτλους) «The Crusades». συνολικής διάρκειας περίπου 25΄. Παράλληλα κρατήστε σημειώσεις στα τετράδιά σας. Μπορείτε να σταματάτε τα βίντεο ή να τα γυρίζετε πίσω όταν κρίνετε ότι είναι αναγκαίο να ξαναδείτε αποσπάσματα που χρειάζονται περαιτέρω διερεύνηση.

Introduction to the Crusades. https://www.khanacademy.org/humanities/world-history/medieval-times/the-crusades-technology-and-culture/v/introduction-to-the-crusades

An overview of the Crusades (part 2). https://www.khanacademy.org/humanities/world-history/medieval-times/the-crusades-technology-and-culture/v/an-overview-of-the-crusades-part-2

WATCH: Impact of the crusades. https://www.khanacademy.org/humanities/world-history/medieval-times/the-crusades-technology-and-culture/v/impact-of-the-crusades

Φύλλο εργασίας Ομάδα 2η

Έχετε επιπλέον 15΄ να συμπληρώσετε ομαδικά τον παρακάτω πίνακα Οι σημειώσεις σας θα αφορούν 1) το χρονολογικό πλαίσιο που πραγματοποιήθηκε η 2η Σταυροφορία 2) τους πρωταγωνιστές και τα κίνητρά τους 3) τους παράγοντες που οδήγησαν στην πραγματοποίηση της 2ης Σταυροφορίας (οικονομικούς- πολιτικούς- θρησκευτικούς - κοινωνικούς). 4) τις συνέπειες της 2ης Σταυροφορίας. Μπορείτε επίσης να αντλήσετε πληροφορίες όπου κρίνετε σκόπιμο από τους παρακάτω ιστοτόπους:

•Μηχανή του Χρόνου: Η αιματοβαμμένη ιστορία των Σταυροφοριών https://www.news247.gr/mixani-tou-xronou/michani-toy-chronoy-i-aimatovammeni-istoria-ton-stayroforion.6347857.html

Β΄ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ			
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	**ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ – ΚΙΝΗΤΡΑ**	**ΑΙΤΙΑ**	**ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ**

Φύλλο εργασίας Ομάδα 3η

Δραστηριότητα 1η

1.Παρακολουθήστε τα τρία πρώτα αποσπάσματα της Khan Academy (με αγγλικούς υπότιτλους) «The Crusades» συνολικής διάρκειας περίπου 25΄. Παράλληλα κρατήστε σημειώσεις στα τετράδιά σας. Μπορείτε να σταματάτε τα βίντεο ή να τα γυρίζετε πίσω όταν κρίνετε ότι είναι αναγκαίο να ξαναδείτε αποσπάσματα που χρειάζονται περαιτέρω διερεύνηση.

Introduction to the Crusades. https://www.khanacademy.org/humanities/world-history/medieval-times/the-crusades-technology-and-culture/v/introduction-to-the-crusades

An overview of the Crusades (part 2). https://www.khanacademy.org/humanities/world-history/medieval-times/the-crusades-technology-and-culture/v/an-overview-of-the-crusades-part-2

WATCH: Impact of the crusades. https://www.khanacademy.org/humanities/world-history/medieval-times/the-crusades-technology-and-culture/v/impact-of-the-crusades

Φύλλο εργασίας Ομάδα 3η

Έχετε επιπλέον 15΄ να συμπληρώσετε ομαδικά τον παρακάτω πίνακα Οι σημειώσεις σας θα αφορούν 1) το χρονολογικό πλαίσιο που πραγματοποιήθηκε η 3η Σταυροφορία 2) τους πρωταγωνιστές και τα κίνητρά τους 3) τους παράγοντες που οδήγησαν στην πραγματοποίηση της 3ης Σταυροφορίας (οικονομικούς- πολιτικούς- θρησκευτικούς - κοινωνικούς). 4) τις συνέπειες της 3ης Σταυροφορίας. Μπορείτε επίσης να αντλήσετε πληροφορίες όπου κρίνετε σκόπιμο από τους παρακάτω ιστοτόπους:

•Μηχανή του Χρόνου: Η αιματοβαμμένη ιστορία των Σταυροφοριών https://www.news247.gr/mixani-tou-xronou/michani-toy-chronoy-i-aimatovammeni-istoria-ton-stayroforion.6347857.html

Γ΄ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ			
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	**ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ – ΚΙΝΗΤΡΑ**	**ΑΙΤΙΑ**	**ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ**

Φύλλο εργασίας Ομάδα 4η

Δραστηριότητα 1η

1.Παρακολουθήστε τα τρία πρώτα αποσπάσματα της Khan Academy (με αγγλικούς υπότιτλους) «The Crusades» συνολικής διάρκειας περίπου 25΄. Παράλληλα κρατήστε σημειώσεις στα τετράδιά σας. Μπορείτε να σταματάτε τα βίντεο ή να τα γυρίζετε πίσω όταν κρίνετε ότι είναι αναγκαίο να ξαναδείτε αποσπάσματα που χρειάζονται περαιτέρω διερεύνηση.

Introduction to the Crusades. https://www.khanacademy.org/humanities/world-history/medieval-times/the-crusades-technology-and-culture/v/introduction-to-the-crusades
An overview of the Crusades (part 2). https://www.khanacademy.org/humanities/world-history/medieval-times/the-crusades-technology-and-culture/v/an-overview-of-the-crusades-part-2
WATCH: Impact of the crusades. https://www.khanacademy.org/humanities/world-history/medieval-times/the-crusades-technology-and-culture/v/impact-of-the-crusades

Φύλλο εργασίας Ομάδα 4η

Έχετε επιπλέον 15΄ να συμπληρώσετε ομαδικά τον παρακάτω πίνακα Οι σημειώσεις σας θα αφορούν 1) το χρονολογικό πλαίσιο που πραγματοποιήθηκε η 4η Σταυροφορία 2) τους πρωταγωνιστές και τα κίνητρά τους 3) τους παράγοντες που οδήγησαν στην πραγματοποίηση της 4ης Σταυροφορίας (οικονομικούς- πολιτικούς- θρησκευτικούς - κοινωνικούς). 4) Συνέπειες της 4ης Σταυροφορίας. Μπορείτε επίσης να αντλήσετε πληροφορίες όπου κρίνετε σκόπιμο από τους παρακάτω ιστοτόπους:

•Μηχανή του Χρόνου: Η αιματοβαμμένη ιστορία των Σταυροφοριών https://www.news247.gr/mixani-tou-xronou/michani-toy-chronoy-i-aimatovammeni-istoria-ton-stayroforion.6347857.html

Δ΄ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ			
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	**ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ – ΚΙΝΗΤΡΑ**	**ΑΙΤΙΑ**	**ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ**